

A számításelmélet alapjai I. (Tizedik gyakorlat)

Dr. Lázár Katalin Anna

Eötvös Loránd Tudományegyetem, Informatikai Kar
1117 Budapest, Pázmány Péter sétány 1/C.
e-mail: lazarkati@elte.hu

2024. április 25.

- A veremautomata fogalma. A közvetlen (egylépéses) konfiguráció-átmenet, a (0 vagy többlépéses) konfiguráció-átmenet (közvetlen redukció, redukció) fogalma. Elfogadás elfogadó állapotokkal (végállapotokkal) vagy üres veremmel. A veremautomata által elfogadott nyelv. A determinisztikus veremautomata fogalma.
- Az üres veremmel elfogadó és az elfogadó állapotokkal elfogadó veremautomaták egyenlő felismerő ereje. A veremautomata (mindkét elfogadási mód esetében) és a környezetfüggetlen grammatikák egyenlő ereje (mindketten a környezetfüggetlen nyelvek osztályát határozzák meg).

Veremautomata

Példa 1

Legyen $V = \{a, b, c\}$ egy ábécé és legyen $L = \{ab^n cb^n a \mid n \geq 1\}$.
Konstruáljunk egy veremautomatát, amely felismeri az L nyelvet és
ismertessük ezen veremautomata működését!

Példa 2

Legyen $V = \{a, b, c\}$ egy ábécé és legyen $L = \{c^m a^n b^n \mid m \geq 0, n \geq 1\}$.
Konstruáljunk egy veremautomatát, amely felismeri az L nyelvet és
ismertessük ezen veremautomata működését!

Példa 3

Legyen $V = \{a, b\}$ egy ábécé és legyen $L = \{a^n b^{n-1} \mid n \geq 1\}$.
Konstruáljunk egy veremautomatát, amely felismeri az L nyelvet és
ismertessük ezen veremautomata működését!

Példa 4

Legyen $L = \{w \in \{a, b\}^* \mid |w|_a = |w|_b\}$, ahol $|w|_a$ és $|w|_b$ a és b előfordulásainak számát jelöli w -ben.

- Adjunk meg egy, az L -et végállapotokkal felismerő (elfogadó állapotokkal elfogadó) veremautomatát!
- Adjunk meg egy, az L -et üres veremmel felismerő (elfogadó) veremautomatát!

Példa 5

Legyen $A = (Z, Q, T, \delta, z_0, q_0, F)$, ahol $Q = \{q_0, q_1, q_2\}$, $Z = \{z_0, a\}$, $T = \{a, b\}$, $F = \{q_1, q_2\}$, valamint

$$(1) \quad \delta(\varepsilon, q_0, a) = (a, q_0),$$

$$(2) \quad \delta(\varepsilon, q_0, \varepsilon) = (\varepsilon, q_1),$$

$$(3) \quad \delta(a, q_0, b) = (\varepsilon, q_2),$$

$$(4) \quad \delta(a, q_1, \varepsilon) = (\varepsilon, q_1),$$

$$(5) \quad \delta(a, q_2, b) = (\varepsilon, q_2),$$

$$(6) \quad \delta(a, q_2, \varepsilon) = (\varepsilon, q_2).$$

- Az alábbi szavak közül melyeket ismeri fel végállapotokkal az A veremautomata: b^2, a^2b^2, a^3b ?
- Adjuk meg az A veremautomata által végállapotokkal felismert $L(A)$ nyelvet!

Példa 6

Legyen $V = \{a, b\}$ egy ábécé és legyen $L = \{a^n b^m \mid n < m\}$.
Konstruáljunk egy veremautomatát, amely felismeri az L nyelvet!

Példa 7

Legyen $V = \{a, b, c\}$ egy ábécé és legyen $L = \{a^i b^j c^{j+1} \mid i, j \geq 0\}$.
Konstruáljunk egy veremautomatát, amely felismeri az L nyelvet!

Példa 8

Legyen $V = \{a, b, c\}$ egy ábécé és legyen

$$L = \{a^i b^j c^k \mid i, j, k > 0, i = j + k\}.$$

Konstruáljunk egy veremautomatát, amely felismeri az L nyelvet!

Példa 9

Legyen $V = \{a, b\}$ egy ábécé és legyen $L = \{ww^R \mid w \in \{a, b\}^*\}$.
Konstruáljunk egy veremautomatát, amely felismeri az L nyelvet!

Példa 10

Legyen $V = \{a, b, c\}$ egy ábécé és legyen $L = \{wcw^R \mid w \in \{a, b\}^*\}$.
Mutassuk meg, hogy az L nyelv determinisztikus veremautomatával felismerhető!

Példa 11

Legyen $V = \{a, b\}$ egy ábécé és legyen $L = \{w \in \{a, b\}^* \mid |w|_b \leq |w|_a\}$, ahol $|w|_a$ és $|w|_b$ a és b előfordulásainak számát jelöli w -ben.

Konstruáljunk egy veremautomatát, amely felismeri az L nyelvet!

Példa 12

Legyen $V = \{a, b\}$ egy ábécé és legyen $L = \{a^n b^n \mid n > 0\}$. Mutassuk meg, hogy az L nyelv determinisztikus veremautomatával felismerhető!